

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.295/2017/6.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperes: II. rendű

A felperes képviselője: Prokopovitsch Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Prokopovitsch László ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Szikla Gergely ügyvéd

A II. rendű alperes képviselője: Dr. Sinóros-Szabó Balázs és Társa Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Földesi László ügyvéd

A per tárgya: szerződés létre nem jöttének, érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: II. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék 2.Gf.75.608/2016/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság 31.G.303.799/2014/32. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 38.100 (harmincnyolcezer-egyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 279.800 (kétszázhetvenkilencezer-nyolcszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperes és a perben nem álló Kft. (a továbbiakban: gépjármű kereskedő) között 2004. február 10. napján létrejött együttműködési megállapodás értelmében a gépjármű kereskedő jogosult az általa forgalmazott gépjárművekre az I. rendű alperes által elkészített és jóváhagyott szerződéseket az I. rendű alperes nevében és helyette eljárva megkötni és aláírni, utóbbit abban az esetben, ha arra az I. rendű alperes meghatalmazással feljogosítja.

- [2] Az I. rendű alperes és a perben nem álló Kft. (a továbbiakban: adós) 2006. november 29-én gépjármű megvásárlás céljából svájci frank alapú kölcsönszerződést kötöttek. A szerződést az I. rendű alperes nevében a gépjármű kereskedő írta alá az I. rendű alperes 2006. november 27. napján kelt az adott szerződésre vonatkozó meghatalmazása alapján.
- [3] A felperes készfizető kezességet vállalt az adós I. rendű alperes felé fennálló kölcsönszerződésből eredő tartozásáért.
- [4] A II. rendű alperes 2013. április 14-én az adós tartozását átvállalta, és az I. rendű alperessel kötött megállapodás alapján a hitelszerződés vonatkozásában az adós helyébe lépett.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [5] A II. rendű felperes keresetében a kölcsönszerződés létre nem jöttének, illetve érvénytelenségének megállapítását kérte. Keresetében többek között arra hivatkozott, hogy a gépjármű kereskedő a pénzügyi szolgáltatás közvetítését (ügynöki tevékenységet) csak hatósági engedély birtokában végezhetne volna, de azzal nem rendelkezett, ezért a kölcsönszerződés nem jött létre, illetve jogszabályba ütközik. Figyelemmel arra, hogy a kezes kötelezettsége járulékos jellegű, az a főkötelezettséghez igazodik, ezért ha a főkötelezettség érvénytelen vagy megszűnik, a kezesség sem állhat fenn tovább.
- [6] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes kifejtette, csak a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 2. számú melléklet I. fejezet 12. a) pontja szerinti ügynöki tevékenység végzéséhez szükséges engedély, a gépjármű kereskedő azonban e jogszabályhely b) pontja szerinti ügynöki tevékenységet látott el, amely engedélyhez nem kötött. A különbség az egyes ügynöki tevékenységek között az, hogy az ügynök önállóan vállal-e kötelezettséget vagy sem, azonban ez nem aláírási vagy képviseleti kérdés. A gépjármű kereskedő az I. rendű alperessel kötött együttműködési megállapodás és a perbeli kölcsönszerződés megkötésére feljogosító meghatalmazás alapján jogosult volt a szerződés megkötésére és aláírására. Megjegyezte, amennyiben a gépjármű kereskedő tevékenysége engedélyköteles is lett volna, az engedély esetleges hiánya sem okozná az általa kötött magánjogi szerződés érvénytelenségét.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Döntését a felülvizsgálattal érintett körben azzal indokolta, hogy az I. rendű alperes és a gépjármű kereskedő között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 474. § (1) bekezdésében meghatározott megbízással vegyes atipikus megállapodás jött létre, amelyben az rPtk. 222. §-a szerinti meghatalmazás

szerepelt. Az I. rendű alperes a gépjármű kereskedőnek a perbeli kölcsönszerződés aláírására külön meghatalmazást is adott. Az I. rendű alperes és az adós között az rPtk. 523. § (1) bekezdésében írtak szerint létrejött a bankkölcsönszerződés, mert azt a gépjármű kereskedő az I. rendű alperes nevében aláírhatta. A gépjármű kereskedő ügynöki jellege minősítésének nincs jelentősége.

- [8] A II. rendű felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a felülvizsgálattal érintett körben helytálló indokaira utalással – helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a II. rendű felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 221. § (1) bekezdésébe, az rHpt. 3. § (3) és (9) bekezdésébe, valamint 2. számú mellékletének I. fejezet 12. a) pontjába ütköző módon jogszabálysértő.
- [10] A II. rendű felperes hangsúlyozta, a Magyar Nemzeti Bank nyilvántartása szerint a pénzüintézetek nevében a hitelszerződések aláírására 2009. december 31-én hatályos engedéllyel rendelkezők között a gépjármű kereskedő nem szerepelt. Az rHpt. 3. § (3) bekezdése értelmében az ügynöki tevékenység a (9) bekezdésben foglalt eltéréssel üzletszerűen csak engedéllyel végezhető. A (9) bekezdés szerint pedig a felügyelet engedélye nélkül csak a 2. számú melléklet I. fejezet 12. b) pontja szerinti ügynöki tevékenység végezhető, míg az a) pont alá eső ügynöki tevékenység engedélyköteles. Tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződést a gépjármű kereskedő az I. rendű alperes képviseletében kötötte meg, ez az a) pont szerinti ügynöki tevékenységnek minősül, szemben a bíróságok álláspontjával. Az engedélyköteles tevékenység engedély hiányában történő végzése a szerződés érvénytelenségét eredményezi.
- [11] Az eljáró bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek sem. Az elsőfokú bíróság nem támasztotta alá azt az álláspontját, hogy miért nem tekintette a gépjármű kereskedő eljárását a perbeli jogügylet megkötése során ügynöki tevékenységnek, és ezt a kérdést a másodfokú ítélet sem tisztázta.
- [12] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az az ott megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [14] Az rHpt. felülvizsgálati kérelemben megjelölt rendelkezéseit a jogerős ítélet nem sértheti, figyelemmel arra, hogy azokat az

eljáró bíróságok nem alkalmazták, és nem is kellett alkalmazniuk.

- [15] Az rPtk. 200. § (2) bekezdése szerint semmis a szerződés, ha jogszabályba ütközik, kivéve, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. A következetes bírói gyakorlat szerint a más jogági szabályokat, így jelen esetben az rHpt. rendelkezéseit sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy ha ez a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvaló módon megállapítható (BDT2006. 1450., BDT2000. 97.). A hatósági engedélyhez kötött tevékenység esetén az engedély hiánya önmagában nem érinti az ügylet polgári jogi érvényességét, az csak akkor állapítható meg, ha a jogalkotó felismerhetően a szerződés érvényességét sem kívánta megengedni (BDT2000. 97., EBH2002. 646.). A Hpt. egyes, a felperes által is megjelölt pénzügyi szolgáltatások nyújtására irányuló tevékenység folytatásához megkívánja a felügyelet engedélyét, az engedély hiányában kötött jogügylet az azonban nem fűzi az érvénytelenség jogkövetkezményét (EBD2016. P.2.).
- [16] Jogszabálysértés nélkül állapították meg ezért a perben eljáró bíróságok, hogy a kölcsönszerződés érvényessége szempontjából közömbös, hogy a gépjármű kereskedő az együttműködési megállapodás alapján végzendő tevékenységhez rendelkezett-e, illetve kellett-e rendelkeznie engedéllyel.
- [17] A kölcsönszerződés létrejötte szempontjából annak, a bíróságok által érdemben vizsgált körülménynek volt jelentősége, hogy a gépjármű kereskedőt az I. rendű alperes az rPtk. 222. §-ának megfelelően az együttműködési megállapodásban és a perbeli szerződés megkötésére a 2006. november 27-i keltű meghatalmazásban feljogosította, ezért azt az I. rendű alperes nevében és helyette eljárva megköthette. Olyan rendelkezése a II. rendű felperes által hivatkozott rHpt-nek nincs, amely kizárná az rPtk. hivatkozott szabályának alkalmazhatóságát. A kölcsönszerződés ennek megfelelően az rPtk. 205. § (1) bekezdése szerint a felek akarátának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével létrejött. A képviseleti jog igazoltságára tekintettel nincs jelentősége annak, hogy a gépjármű kereskedő szerepelt-e az MNB nyilvántartásában.
- [18] Az eljáró bíróságok a felülvizsgálattal érintett kérdés vonatkozásában eleget tettek az indokolási kötelezettségüknek is. A kereset elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bíró körülményre - jelen esetben arra, hogy a gépjármű kereskedő tevékenysége az rHpt. szerint engedélykötelesnek minősült-e - az ítélet indokolásában elegendő volt csak annyiban utalni, hogy az a bíróság érdemi döntésére nem hathatott ki. Az elsőfokú ítélet ennek megfelel. Figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság e részében az elsőfokú ítéletet helytálló indokai alapján hagyta helyben, ítéletében az rPp. 221. § (3) bekezdése alapján elegendő volt csak erre utalnia.
- [19] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. §

(3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [20] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel a Kúria az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a II. rendű felperest az alperesek ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, amelyet a pertárgy értékéhez és kifejtett jogi képviseleti tevékenységhez igazodóan, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése, és 4/A. §-a alapján áfával növelten, mérsékelt összegben határozott meg. A II. rendű felperes személyes költségmentességére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [21] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. március 22.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró